

K O K Y B Ė • P A T I R T I S • N U O T A I K A

2009 m. birželio 18 d.

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/48/EB
DĖL ŽAISLŲ SAUGOS

Direktyva nustato:

1. Žaislų saugos taisykles ES;
2. Žaislų laisvo judėjimo ES taisykles.

Direktyva įsigalioja 2011 m. liepos mėn. 20 d. Direktyvos reikalavimai cheminėms žaislų savybėms įsigalioja nuo 2013 m. liepos mėn. 20 d. Direktyvos tekstą lietuviu kalba galite rasti <http://www.zaisuva.lt/lt/aisl-sauga.html>. Direktyva iš esmės pakeičia 1988 m. gegužės 3 d. Tarybos direktyvą 88/378/EEB. Žaislams taip pat galioja 2001 m. gruodžio 3 d. ES direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos, taikoma su atskirus ūkio sektorius reglamentuojančiais teisės aktais. Atkreiptinas dėmesys, kad šis informacinis lapas nėra juridinę galią turintis dokumentas; vadovautis reikėtų LR norminiais aktais, kurie bus sukurti vadovaujantis minėtos direktyvos reikalavimais.

DIREKTYVOS STRUKTŪRA:

Skyriai:

- I. BENDROSIOS NUOSTATOS
- II. EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJŲ PAREIGOS
- III. ŽAISLŲ ATITIKTIS
- IV. ATITIKTIES ĮVERTINIMAS
- V. ATITIKTIES VERTINIMO ĮSTAIGŲ NOTIFIKAVIMAS
- VI. VALSTYBIŲ NARIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI IR GALIOS
- VII. KOMITETO DARBO TVARKA
- VIII. SPECIFINĖS ADMINISTRACINĖS NUOSTATOS
- IX. BAIGIAMOSIOS IR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

Priedai:

- I. GAMINIŲ, KURIE VISŲ PIRMA NĖRA LAIKOMI ŽAISLAIS PAGAL ŠIĄ DIREKTYVĄ, SĄRAŠAS
- II. SPECIALŪS SAUGOS REIKALAVIMAI su priedeliais A, B ir C
- III. EB ATITIKTIES DEKLARACIJA
- IV. TECHNINIAI DOKUMENTAI
- V. ĮSPĖJIMAI
 - A. BENDRO POBŪDŽIO ĮSPĖJIMAI
 - B. SPECIALŪS ĮSPĖJIMAI IR NURODYMAI, KOKIŲ ATSARGUMO PRIEMONIŲ REIKIA LAIKYTI NAUDOJANT TAM TIKRŲ KATEGORIJŲ ŽAISLUS

Tariant vaizdžiai, direktyva nustato saugos reikalavimus žaislams, kuriuos jie privalo atitikti bei jų dokumentams, kurios privalo turėti gamintojai, importuotojai ir platintojai. Didelis dėmesys skiriamas ir įspėjimams, dedamiems ant žaislų ar jų individualios pakuotės. Kitos direktyvos dalys, kaip pvz. reikalavimai notifikuojančiom ir notifikuotosios įstaigos daugiau yra įdomios valstybinėms įstaigoms ar bandymų laboratorijoms.

KOKIEMS PRODUKTAMS JI GALIOJA

Direktyva taikoma gaminiams, suprojektuotiems ir skirtiems vien tik arba ne vien tik žaisti vaikams iki 14 metų (toliau – „žaislai“). Tai reiškia, kad gaminys gali būti laikomas žaislu, jei be žaidimo funkcijos galia atlikti ir kitokią funkciją, naudingą suaugusiems – pvz. raktų pakabukas.

Tačiau žaislais šios direktyvos prasme nelaikomi šie gaminiai arba tokiems žaislams netaikomi šios direktyvos reikalavimai:

1. Viešo naudojimo žaidimo aikštelių įranga;
2. Viešo naudojimo įskaitant įjungiamus moneta, automatiniai žaidimų automatai ir mechanizmai;
3. Žaislinės transporto priemonės su vidaus degimo varikliais;
4. Žaisliniai garo varikliai;
5. Laidyklės ir timpos;
6. Dekoratyviniai objektai, skirti šventėms ir šventiniams renginiams;
7. Gaminiai kolekcionieriams, jei ant gaminio ar jo pakuotės aiškiai ir įskaitomai nurodyta, kad jis skirtas 14 metų ar vyresniems kolekcionieriams. Šios kategorijos pavyzdžiai:
 - a) detalūs ir natūralaus dydžio modeliai;
 - b) rinkiniai, iš kurių galima surinkti detalius sumažintus modelius;
 - c) tautinės bei dekoratyvinės lėlės ir panašūs dirbiniai;
 - d) istorinės žaislų kopijos;
 - e) tikrų šaunamųjų ginklų kopijos;
8. Sporto įranga, įskaitant riedučius, vienaėlius riedučius ir riedlentes, skirtas vaikams, kurių kūno masė ne mažesnė nei 20 kg;
 9. Dviračiai, kurių maksimalus balnelio aukštis nuo žemės yra daugiau nei 435 mm. Tai vertikalus atstumas tarp paviršiaus ant kurio stovi dviratis ir aukščiausio balnelio, nuleisto iki žemiausios horizontalios jo padėties, taško;
10. Motoroleriai ir kitos transporto priemonės, skirtos sportui ar keliauti viešaisiais keliais ar viešaisiais takais;
11. Elektra varomos transporto priemonės, skirtos keliauti viešaisiais keliais, viešaisiais takais ar jų šaligatviais;
12. Vandens sporto įranga, skirta naudoti vandens gelmėje, ir vaikams skirti įtaisai mokytis plaukti, pvz., plaukiojamosios kėdutės ir plaukiojimo reikmenys,
13. Didesnės nei 500 dalių dėlionės;
14. Šautuvai ir pistoletai, naudojantys suslėgtas dujas, išskyrus vandens šautuvus ir vandens pistoletus ir ilgesnius nei 120 cm lankus šaudymui,
15. Fejerverkai, įskaitant sprogdinimo kapsules, kurios nėra specialiai pritaikytos žaislams;
16. Gaminiai ir žaidimai su smailiais svaidomaisiais daiktais, pvz., strėlyčių su metaliniais antgaliais rinkiniai;
17. Funkciniai mokomieji gaminiai, pvz., elektrinės viryklės, laidynės ir kiti funkciniai gaminiai, veikiantys prie vardinės įtampos, neviršijančios 24 voltų, ir parduodami vien tik mokymo tikslais prižiūrint suaugusiems;
18. Gaminiai, skirti naudoti mokomaisiais tikslais mokyklose ir kitame pedagoginiame kontekste prižiūrint suaugusiam mokytojui, pvz., mokslinė įranga;
19. Elektroninė įranga, pvz., asmeniniai kompiuteriai ir žaidimų pultai, reikalingi pasinaudoti interaktyvia programine įranga ir susijusius išorinius įrenginius, jeigu elektroninė įranga ar susiję išoriniai įrenginiai nėra specialiai suprojektuoti arba skirti vaikams ir patys savaime nėra žaislai, pvz., specialiai suprojektuoti asmeniniai kompiuteriai, klaviatūros, vairalazdės ar vairaračiai;
20. Interaktyvi programinė įranga, skirta laisvalaikiui ir pramogoms, pvz., kompiuteriniai žaidimai ir jų laikmenos, pvz., kompaktiniai diskai;
21. Čiulptukai kūdikiams;

22. Vaikiški kilnojantieji šviestuvai;
23. Žaislams skirti elektros transformatoriai;
24. Neskirti žaisti vaikiški aprangos („mados“) aksesuarai.

ŽAISLŲ RINKOS DALYVIŲ, DIREKTYVOJE VADINAMŲ EKONOMINĖS VEIKLOS VYKDYTOJAMS, PAREIGOS

Gamintojų (angl. manufacturers) pareigos

Žaislų gamintojas – fizinis arba juridinis asmuo, pagaminęs žaislą arba užsakęs suprojektuoti arba pagaminti žaislą ir parduodantis tą žaislą savo vardu arba naudodamas savo prekės ženklą.

Pateikdami žaislus į rinką, gamintojai turi užtikrinti, kad jie būtų suprojektuoti ir pagaminti laikantis pagrindinio reikalavimo, kad žaislai, įskaitant juose esančias chemines medžiagas, neturi kelti pavojaus naudotojų ar trečiųjų asmenų saugai arba sveikatai, kai jie naudojami pagal paskirtį arba kitu numanomu būdu, atsižvelgiant į įprastą vaikų elgseną bei nagrinėjamos direktyvos II priede išvardintų specialių saugos reikalavimų, sugrupuotų į 6 grupes:

- I. Fizikinės ir mechaninės savybės
- II. Degumas
- III. Cheminės savybės (nauji reikalavimai įsigalioja nuo 2013 m. liepos mėn. 20 d.)
- IV. Elektrinės savybės
- V. Higiena
- VI. Radioaktyvumas

Prieš pateikdami žaislą į rinką gamintojai atlikti atitikties vertinimo procedūrą, kad įrodytų, jog tas žaislas atitinka direktyvoje išdėstytų esminių saugos reikalavimus. Tai jis gali atlikti dviem būdais:

1. Pilnai taikydamas „darniuosius standartus“, kurių nuorodos numeris paskelbtas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir kurie apima visus susijusius žaislo saugos reikalavimus bei taikydamas ES sprendimo Nr. 768/2008/EB II priedo A modulyje nustatytą gamybos vidaus kontrolės procedūrą. Tinkamai vykdamas šias sąlygas gamintojas turi teisę paruošti EB atitikties deklaraciją.
2. Antru atveju jis turi atlikti (t. y. iš esmės užsakyti) „EB tipo tyrimą“. Šis tyrimas būtinas, jei gamintojas netaiko ar nepilnai taiko „darniuosius standartus“:
 - 2.1. kai nėra „darniųjų standartų“, kurių nuorodos numeris paskelbtas ES oficialiajame leidinyje ir kurie apima visus susijusius žaislo saugos reikalavimus;
 - 2.2. kai aukščiau nurodyti „darnieji standartai“ yra, tačiau gamintojas jų netaikė arba taikė juos tik iš dalies;
 - 2.3. kai aukščiau punkte naudojami nurodyti „darnieji standartai“, arba bet kuris iš standartų buvo paskelbti minėtame leidinyje su apribojimu;
 - 2.4. kai gamintojas mano, jog dėl žaislo pobūdžio, dizaino, konstrukcijos ar paskirties yra būtina pateikti žaislą trečiajam šaliai patvirtinti (t. y. atlikti „EB tipo tyrimą“).

Žaislas teikiamas „EB tipo tyrimui“ tvarka, nustatyta ES sprendime Nr. 768/2008/EB. Vadovaujantis tuo pačiu ES sprendimu atliekamas „EB tipo tyrimas“ bei išduodamas jo sertifikatas. „EB tipo tyrimo“ sertifikate, be kitų dalykų, yra pateikiami: nuoroda į šią direktyvą, spalvotas žaislo atvaizdas, aiškus žaislo apibūdinimas, žaislo matmenys, atliktų bandymų (įrašant nuorodą į atitinkamą bandymo ataskaitą) sąrašas.

„EB tipo tyrimo“ sertifikatas privalomai peržiūrinamas kas penkerius metus, taip pat kai yra keičiami: žaislo gamybos procesas, naudojamos žaliavos arba sudedamosios dalys.

„EB tipo tyrimo“ sertifikatas panaikinamas, jei žaislas neatitinka direktyvoje išdėstytų esminių saugos reikalavimų.

Jeigu taikant atitikties vertinimo procedūrą įrodoma žaislo atitiktis taikomiems reikalavimams, tai gamintojai parengia EB atitikties deklaraciją ir žaislą paženklinama „CE“ ženklu.

EB atitikties deklaracijoje turi būti nurodoma:

1. Nr. ... (unikalus žaislo (-ų) identifikacijos numeris);
2. Gamintojo arba jo įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas;
3. Tekstas, kad iš atitikties deklaracija išduota tik gamintojo atsakomybe;
4. Deklaracijos objektas (žaislo identifikavimo ženklas, pagal kurį jį galima atsekti). Kartu pateikiamas pakankamai aiškus, kad būtų galima žaislą identifikuoti, spalvotas žaislo atvaizdas;
5. Tekstas, kad deklaracijos objektas (žaislas) atitinka susijusius ES derinimo teisės aktus;
6. Nurodomi taikytų darnieji standartai arba specifikacijos, pagal kurias buvo deklaruota atitiktis;
7. Jei buvo atliktas „EB tipo tyrimas“, jį atlikusios notifikuotos įstaigos (pavadinimas, numeris) atlikto tyrimo proceso aprašymas ir pažymimas, kad buvo išduotas sertifikatas;
8. Papildoma informacija:
Už ką ir kieno vardu pasirašyta:
(išdavimo vieta ir data)
(pavardė, pareigos) (parašas)

Žaislas, prie jo pridedama etiketė arba pakuotė ženklinama „CE“ ženklu taip, kad šis ženklas būtų matomas, įskaitomas ir negalėtų būti panaikintas. Jei žaislas yra maži arba turi mažų detalių, „CE“ ženklą galima nurodyti etiketėje arba pridedamame informaciniame lapelyje. Jei to padaryti techniškai neįmanoma prekiaujant žaislais prekių stende ir esant sąlygai, kad prekių stendas iš pradžių buvo naudojamas kaip žaislų pakuotė, „CE“ ženklas gali būti tvirtinamas prie prekių stendo. Jei „CE“ ženklo nesimato per pakuotę, jei yra pakuotė, jis turi būti bent ant pakuotės.

Gamintojai privalo paruošti privalomus techninius dokumentus kiekvienam žaislui, laikydamiesi žemiau nurodytų reikalavimų ir atlieka arba turi būti atlikę atitikties vertinimo procedūrą, kaip numatyta direktyvos 19 straipsnyje.

Techninė dokumentacija turi būti paruošta kiekvienam žaislui ir apimti:

- a) išsamų konstrukcijos ir gamybos aprašą, įskaitant žaisle esančių sudedamųjų dalių ir medžiagų sąrašą ir saugos duomenų apie panaudotas chemines medžiagas lapus, kuriuos turi pateikti cheminių medžiagų tiekėjai;
- b) atliktą (-us) saugos vertinimą (-us);
- c) taikytos atitikties procedūros vertinimą;
- d) EB atitikties deklaracijos kopiją;
- e) gamybos ir laikymo vietų adresus;
- f) dokumentų, kuriuos gamintojas galėjo pateikti atitinkamai notifikuotajai įstaigai, kopijas;
- g) bandymų ataskaitas ir priemonių, kuriomis gamintojas užtikrina gamybos atitiktį darniesiems standartams, aprašus, jeigu gamintojas laikėsi gamybos vidaus kontrolės procedūrų, nurodytų 19 straipsnio 2 dalyje; ir
- h) EB tipo tyrimo sertifikato kopiją, aprašą priemonių, kuriomis gamintojas užtikrina gamybos atitiktį gaminio tipui, kaip aprašyta EB tipo tyrimo sertifikate, ir notifikuotajai įstaigai gamintojo pateiktų dokumentų kopijas, jeigu gamintojas laikėsi EB tipo tyrimo ir tipo atitikties deklaracijos, nurodytos 19 straipsnio 3 dalyje.

Jeigu taikant atitikties vertinimo procedūrą įrodoma žaislo atitiktis taikomiems reikalavimams, tai gamintojai parengia EB atitikties deklaraciją ir žaislą paženklinama „CE“ ženklu. Žaislas, pridedama etiketė arba pakuotė ženklinama „CE“ ženklu taip, kad šis ženklas būtų matomas, įskaitomas ir negalėtų būti panaikintas. Jei žaislai yra maži arba turi mažų detalių, „CE“ ženklą galima nurodyti etiketėje arba pridedamame informaciniame lapelyje. Jei to padaryti techniškai neįmanoma prekiaujant žaislais prekių stende ir esant sąlygai, kad prekių stendas iš pradžių buvo naudojamas kaip žaislų pakuotė, „CE“ ženklas gali būti tvirtinamas prie prekių stendo. Jei „CE“ ženklo nesimato per pakuotę, jei yra pakuotė, jis turi būti bent ant pakuotės.

Žaislo gamintojai privalo taip pat užtikrinti, kad ant jų žaislų būtų nurodytas tipo, partijos ar serijos ar modelio numeris ar kitas elementas, leidžiantis nustatyti jų tapatumą, arba, jeigu dėl žaislo dydžio ar pobūdžio to neįmanoma padaryti, privalo užtikrinti, kad informacija būtų nurodyta ant pakuotės ar žaislą lydinčiame dokumente.

Gamintojai privalo ant žaislo nurodyti savo pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą ar prekės ženklą, adresą, kuriuo su jais galima susisiekti, arba, jeigu to neįmanoma padaryti, tą informaciją pažymi ant pakuotės arba žaislą lydinčiame dokumente. Turi būti nurodytas vienas adresas, kuriuo galima susisiekti su gamintoju.

Gamintojai užtikrina, kad prie žaislo būtų pridėti naudojimo instrukcijos ir saugos informacija vartotojams lengvai suprantama kalba ar kalbomis, kurias nustato atitinkama valstybė.

Gamintojai privalo dešimt metų nuo žaislo pateikimo į rinką saugoti jo techninius dokumentus ir EB atitikties deklaraciją.

Taip pat žr. skyrius „Kai kurios bendros gamintojų, importuotojų ir platintojų pareigos“ ir „Atvejai, kai gamintojų prievolės taikomos importuotojams ir platintojams“.

Importuotojų (angl. importers) pareigos

Žaislų importuotojas – ES įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kuris pateikia gaminį iš trečiosios šalies į ES rinką.

Importuotojai į ES rinką pateikia tik reikalavimus atitinkančius žaislus. Prieš pateikdami žaislą į rinką, importuotojai užtikrina, kad gamintojas atliko atitinkamą atitikties vertinimo procedūrą. Jie taip pat užtikrina, kad gamintojas parengė techninius dokumentus, žaislą paženklino reikiamu atitikties ženklu, ar prie žaislo pridėjo reikiamus dokumentus ir ar gamintojas tinkamai įvykdė nustatytus reikalavimus, kad ant jų žaislų yra nurodytas tipo, partijos ar serijos ar modelio numeris ar kitas elementas, leidžiantis nustatyti jų tapatumą, arba, jeigu dėl žaislo dydžio ar pobūdžio to neįmanoma padaryti, užtikrina, kad informacija yra nurodyta ant pakuotės ar žaislą lydinčiame dokumente. Importuotojai užtikrina, kad gamintojas ant žaislo nurodė savo pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą ar prekės ženklą, adresą, kuriuo su gamintoju galima susisiekti, arba, jeigu to neįmanoma padaryti, tą informaciją pažymėjo ant pakuotės arba žaislą lydinčiame dokumente bei nurodė bent vieną adresą, kuriuo galima susisiekti su gamintoju.

Jeigu importuotojai mano arba turi pagrindo manyti, kad žaislas neatitinka direktyvoje išdėstytų esminių saugos reikalavimų, jis neteikia žaislo į rinką, kol nėra užtikrinama žaislo atitiktis. Be to, jei žaislas kelia riziką, importuotojas praneša apie tai gamintojui ir rinkos priežiūros institucijoms.

Importuotojai ant žaislo nurodo savo pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą ar registruotą prekės ženklą ir adresą, kuriuo su jais galima susisiekti, arba, jeigu to neįmanoma padaryti, tai pažymi ant pakuotės arba įrašo žaislą lydinčiame dokumente.

Importuotojai užtikrina, kad prie žaislo būtų pridėti nurodymai ir saugumo informacija, pateikiami kalba ar kalbomis, kurią vartotojai lengvai suprastų, kaip nustatyta atitinkamos valstybės reikalavimuose.

Importuotojas privalo užtikrinti, kad nuo jo priklausančios sandėliavimo ir transportavimo sąlygos neturėtų neigiamos įtakos direktyvoje išdėstytiems esminiams reikalavimams, keliamiems žaislo saugos savybėms t. y. nepakenktų žaislų saugai.

Importuotojas atsižvelgdamas į žaislo keliamą pavojų, siekdamas apsaugoti vartotojų sveikatą ir užtikrinti saugą, tiria parduodamų žaislų bandinius, nagrinėja ir, jeigu būtina, registruoja skundus, reikalavimų neatitinkančius ir susigrąžintus žaislus bei informuoja platintojus apie stebėseną.

Importuotojai atiduoda EB atitikties deklaracijos kopiją nacionalinių priežiūros institucijų žinion dešimčiai metų po žaislo pateikimo rinkai ir užtikrina, kad šioms valdžios institucijoms pageidaujant, joms būtų pateikti kiti techniniai dokumentai.

Taip pat žr. skyrius „Kai kurios bendros gamintojų, importuotojų ir platintojų pareigos“ ir „Atvejai, kai gamintojų prievolės taikomos importuotojams ir platintojams“.

Platintojų (angl. distributors) pareigos

Žaislo platintojas – tiekimo grandinėje veikiantis fizinis arba juridinis asmuo, išskyrus gamintoją arba importuotoją, kuris tiekia žaislą rinkai. Tiekdami rinkai žaislą, platintojas privalo rūpestingai laikytis taikomų reikalavimų.

Prieš tiekdamas žaislą rinkai platintojas patikrina, ar žaislas paženklintas reikiamu atitikties ženklu, ar prie jo pridėti reikiami dokumentai ir nurodymai bei saugumo informacija kalba, kurią gali lengvai suprasti vartotojai valstybėje narėje, kurios rinkai teikiamas žaislas, ir ar gamintojas ir importuotojas laikėsi direktyvoje išdėstytų esminių saugos reikalavimų ir ar importuotojas ant žaislo nurodė savo pavadinimą, registruotą prekės pavadinimą arba registruotą prekės ženklą ir adresą, kuriuo su juo galima susisiekti, arba, jeigu taip buvo neįmanoma padaryti, tai pažymėjo ant pakuotės arba žaislą lydiniame dokumente.

Jei platintojas mano arba turi pagrindo manyti, kad žaislas neatitinka direktyvoje išdėstytų esminių saugos reikalavimų, jis neteikia žaislo į rinką iki tol, kol neužtikrinama žaislo atitiktis. Be to, jei žaislas kelia riziką, platintojas praneša apie tai gamintojui ar importuotojui bei rinkos priežiūros institucijoms.

Platintojas privalo užtikrinti, kad nuo jo priklausančios sandėliavimo ir transportavimo sąlygos neturėtų neigiamos įtakos direktyvoje išdėstytiems esminiams reikalavimams, keliamiems žaislo saugos savybėms t. y. nepakenktų žaislą saugai.

Taip pat žr. skyrius „Kai kurios bendros gamintojų, importuotojų ir platintojų pareigos“ ir „Atvejai, kai gamintojų prievolės taikomos importuotojams ir platintojams“.

Kai kurios bendros gamintojų, importuotojų ir platintojų pareigos

Direktyvoje yra numatyta prievolė gamintojams, importuotojams ir platintojams, jei jie mano arba turi pagrindo manyti, kad į rinką jų pateiktas žaislas neatitinka derinamųjų Bendrijos teisės aktų, nedelsiant taiko reikiamas korekcines priemones siekdami užtikrinti žaislo atitiktį, jį pašalinti iš rinkos arba susigrąžinti, jeigu būtina. Be to, jei žaislas kelia riziką, gamintojai, importuotojai ir platintojai nedelsdami praneša valstybių narių, kurių rinkai buvo tiekti tokie žaislai, kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, nurodydami išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį ir apie bet kokias taikomas korekcines priemones.

Pareikalavus kompetentingai nacionalinei institucijai gamintojai, importuotojai ir platintojai suteikia visą informaciją ir dokumentus, būtinus to žaislo atitikčiai įrodyti kalba, kurią ta institucija gali lengvai suprasti. Šiai institucijai pageidaujant, jie bendradarbiauja su ja dėl visų veiksmų, kurių imamasi siekiant pašalinti žaislą, kuriuos jie pateikė į rinką, keliamą riziką.

Atvejai, kai gamintojų prievolės taikomos importuotojams ir platintojams

Jei importuotojas arba platintojas savo vardu ar naudodamas savo prekės ženklą pateikia žaislą į rinką, arba pakeičia jau pateiktą į rinką žaislą, taip, kad galėtų pasikeisti žaislo atitiktis taikomiems reikalavimams, jis laikomas gamintoju ir todėl įgyja direktyvoje nustatytas gamintojo prievolės.

Įgaliotų atstovų (angl. authorised representatives) pareigos

Žaislo gamintojo įgaliotas atstovas – ES įsisteigęs fizinis ar juridinis asmuo, turintis raštišką gamintojo įgaliojimą veikti pastarojo vardu vykdant nustatytus įsipareigojimus. Gamintojas rašytiniu įgaliojimu gali paskirti įgaliotąjį atstovą. Įgaliotasis atstovas atlieka gamintojo pateiktame įgaliojime nurodytus uždavinius, išskyrus

susijusias su gamintojo pareiga pateikiant žaislus į rinką, užtikrinti, kad jie būtų suprojektuoti ir pagaminti laikantis direktyvoje numatytų esminių žaislų saugos reikalavimų bei techninių dokumentų parengimu.

Įgaliojime nustatoma, kad įgaliojajam atstovui leidžiama atlikti bent jau šiuos veiksmus:

- atiduoti EB atitikties deklaraciją ir techninius dokumentus nacionalinių priežiūros institucijų žinion dešimčiai metų po žaislo pateikimo į rinką;
- kompetentingai nacionalinei institucijai pagrįstai pageidaujant suteikti visą informaciją ir dokumentus, būtinus žaislo atitikčiai įrodyti;
- kompetentingų nacionalinių institucijų prašymu bendradarbiauti su jomis ir pranešti apie veiksmus, kurių imamasi siekiant pašalinti su jo įgaliojimu susijusių žaislų keliamą riziką.

ŽAISLŲ ŽENKLINIMAS ĮSPĖJIMAIS

Įspėjimuose, kurie būtini žinoti norint saugiai naudoti žaislą nurodomi atitinkami apribojimai naudotojams tiek bendrieji tiek ir specialieji įspėjimai. Žemiau yra pateiktas specialiųjų įspėjimų ir jų formuluočių sąrašas. Ant žaislų negali būti nurodomi vienas ar daugiau specialių įspėjimų jei jie prieštarauja žaislo naudojimo paskirčiai.

Gamintojas įspėjimus pateikia ant žaislo, prie žaislo tvirtinamoje etiketėje arba ant pakuotės, o prireikus, prie žaislo pridedamose naudojimo instrukcijose, taip, kad jie būtų aiškiai matomi ir lengvai įskaitomi, lengvai suprantami ir tikslūs. Įspėjimas ar keli įspėjimai turi būti tvirtinami prie mažų žaislų, kurie parduodami be pakuočių. Prieš įspėjimo tekstą turi būti parašytas atitinkamas žodis „Įspėjimas“ arba „Įspėjimai“. Įspėjimai, kurie nulemia sprendimą įsigyti žaislą, pvz., nurodomas minimalus ir maksimalus naudotojų amžių, ir kiti taikomi įspėjimai, numatyti V priede, turi būti nurodomi ant vartotojui skirtos pakuotės ar kitaip aiškiai matomi vartotojui prieš įsigijimą, įskaitant tuos atvejus, kai perkama internetu.

Bet kuri ES valstybė gali savo teritorijoje reikalauti, kad tie įspėjimai ir saugos instrukcijos būtų rašomi viena ar daugiau vartotojams lengvai suprantamų kalbų, kurias ta valstybė nustato.

Bendro pobūdžio įspėjimai

Bendro pobūdžio įspėjimai nurodo apribojimus, apimančius bent minimalų ir maksimalų naudotojų amžių, ir, tam tikrais atvejais, žaislo naudotojų gebėjimą, maksimalų ar minimalų naudotojų svorį ir būtinybę užtikrinti, kad žaislas būtų naudojamas tik prižiūrint suaugusiesiems.

Specialūs įspėjimai ir nurodymai, kokių atsargumo priemonių reikia laikytis naudojant tam tikrų kategorijų žaislus

1. Žaislai, kurie nėra skirti vaikams iki 36 mėnesių. Ant žaislų, kurie galėtų būti pavojingi vaikams iki 36 mėnesių, turi būti nurodytas įspėjimas: „Netinka vaikams iki 36 mėnesių“ arba „Netinka vaikams iki 3 metų“, arba šio paveiksluko formos įspėjimas:

Kartu su įspėjimais turi būti nurodytas konkretus pavojus – jis gali būti nurodytas ir naudojimo instrukcijoje. Šis punktas netaikomas žaislams, kurie pagal savo paskirtį, matmenis, požymius, savybes ar akivaizdžiai yra netinkami vaikams iki 36 mėnesių.

2. Judrumo žaislai. Ant judrumo žaislų turi būti įspėjimas: *„Tik būtiniam naudojimui“*. Kai tinkama, prie judrumo žaislų, tvirtinamų prie skersinio, bei prie kitų judrumo žaislų pateikiami nurodymai, jog būtina kartkartėmis tikrinti pagrindines jų dalis (pakabinimo priemonės, atramas, sutvirtinimus ir t. t.), kartu pabrėžiant, kad, jeigu nebus tikrinama, bežaidžiant galima iškristi ar apvirsti. Reikia taip pat pateikti nurodymus, kaip surinkti žaislą, nurodant tas dalis, kurios, neteisingai žaislą surinkus, gali kelti pavojų. Reikia nurodyti specifinę informaciją apie tinkamą paviršių.

3. Funkciniai žaislai. Funkciniai žaislai turi turėti įspėjimą: *„Galima naudoti tik prižiūrint suaugusiesiems“*.

Be to, su šiais žaislais pateikiami paaiškinimai, ką su jais galima daryti, ir nurodymai, kokių atsargumo priemonių turi imtis vartotojas, ir įspėjimas, kad nesiimant šių atsargumo priemonių gali kilti – konkrečiai nurodytas – pavojus, paprastai susijęs su tuo prietaisu ar gaminiu, kurio sumažintas modelis ar imitacija yra tas žaislas. Taip pat nurodoma, kad žaislą reikia laikyti jaunesniems, nei tam tikro amžiaus, kuris nustatomas gamintojo, vaikams nepasiekiamoje vietoje.

4. Cheminiai žaislai. Nepažeidžiant taikomų Bendrijos teisės aktų dėl tam tikrų pavojingų medžiagų ar mišinių klasifikavimo, įpakavimo ir ženklavimo etiketėmis išdėstytų nuostatų taikymo, žaislų, turinčių natūraliai pavojingų medžiagų ar mišinių, naudojimo instrukcijose pateikiamas įspėjimas dėl šių medžiagų ar mišinių pavojingo pobūdžio ir nurodomos atsargumo priemonės, kurių turi imtis vartotojas, kad išvengtų su jais susijusio pavojaus, kuris glaustai apibūdinamas atsižvelgiant į žaislo tipą. Taip pat nurodoma pirmoji pagalba, kuri turi būti teikiama įvykus dideliame nelaimingame atsitikime naudojant šio tipo žaislą. Taip pat nurodoma, kad žaislus reikia laikyti jaunesniems, nei tam tikro amžiaus, kuris nustatomas gamintojo, vaikams nepasiekiamoje vietoje. Be pirmoje pastraipoje nustatytą instrukcijų, ant cheminių žaislų pakuotės pateikiamas toks įspėjimas: *„Netinka vaikams iki (*) metų. Naudoti prižiūrint suaugusiesiems“*. Cheminiais žaislais yra laikomi: chemijos rinkiniai, plastikiniuose indeliuose sandarinami preparatų rinkiniai, miniatiūrinės dirbtuvėlės keramikos, emaliavimo ar fotografijos darbams ir panašūs žaislai, kuriuos naudojant vyksta cheminė reakcija ar atitinkamas medžiagos pasikeitimo procesas.

5. Pačiūžos, riedučiai, vienaeiliai riedučiai, riedlentės, motoroleriai ir vaikiški žaisliniai dviračiai. Jei šie žaislai skirti parduoti kaip žaislai, ant jų turi būti nurodytas toks įspėjimas: *„Būtina naudoti saugos priemones. Nenaudoti eisimo vietose“*. Be to, vartojimo instrukcijose yra primenama, kad su tuo žaislu reikia būti atsargiam, nes jis reikalauja gerų įgūdžių, kad nenukristum ar nesusidurtum ir kad dėl to nesusižeistum ar nesužeistum trečiųjų asmenų. Dar reikia pateikti tam tikrus nurodymus dėl rekomenduotinių apsaugos priemonių (šalmų, pirštinių, antkelių, alkūnių apsaugos priemonių ir pan.).

6. Žaislai, skirti naudoti vandenyje. Ant žaislų, skirtų naudoti vandenyje, kaip apibrėžta II priedo I dalies 5 punkte, pateikiamas toks įspėjimas: *„Naudoti tik vaikui tinkamame gylyje ir prižiūrint suaugusiesiems“*.

7. Maiste esantys žaislai. Ant maiste esančių arba su maistu sumaišytų žaislų pateikiamas toks įspėjimas: *„Viduje yra žaislas. Rekomenduojama suaugusiųjų priežiūra“*.

8. Apsauginių kaukių ir šalmų imitacijos. Ant apsauginių kaukių ir šalmų imitacijų turi būti pateikiamas toks įspėjimas: *„Šis žaislas neužtikrina apsaugos“*.

9. Žaislai, skirti kabinti ant lopšio, vaikiškos lovytės arba vaikiško vežimėlio naudojant virveles, siūlus, gumines juosteles arba juostas. Žaislai, skirti kabinti ant lopšio, vaikiškos lovytės arba vaikiško vežimėlio naudojant virveles, siūlus, gumines juosteles arba juostas, pažymimi šiuo nepanaikinamu įspėjimu ant vartotojams skirtos pakuotės: *„Kad vaikas nesusižeistų įsipainiojęs į šį žaislą, nuimkite jį, kai vaikas padėtyje ropomis bando pakilti ant rankų ar kojų“*.

10. Uoslės lavinimo žaidimų, kosmetikos rinkinių ir skonio lavinimo žaidimų pakuotė. Ant uoslės lavinimo žaidimų, kosmetikos rinkinių ir skonio lavinimo žaidimų, kuriuose yra kvapiųjų medžiagų, išvardintų šioje direktyvoje, pakuotės pateikiamas toks įspėjimas: *„Sudėtyje yra kvapiųjų medžiagų, galinčių sukelti alergiją“*.